

Effectieve schaalvergroting de Bibliotheek op school primair onderwijs

Projectnieuwsbrief

Sessie 2 Expertise

Met het KWINKrapport (2023) als huiswerk gaan we verder over de kwaliteit van dBos en welke expertise daar dan bij hoort. Na een terugblik op sessie 1 van expertise en de constatering dat er nog veel onduidelijk en onzeker is over de structurele financiering vanaf 2027 spreken we samen over de rolverdeling, het basisniveau dBos, lokale voorbeelden en wisselen we ervaringen uit en stellen vragen aan adviseurs Marketing, HR en HRD.

Wat staat er in het bibliotheekconvenant en straks in de WSOB?

Volgens het vernieuwde convenant 2024-2027 “intensiveren de bibliotheekpartijen de nauwe samenwerking met scholen en streven op termijn naar een **volledige dekking in aanbod vanuit de bibliotheken** van de Bibliotheek op school (dBos) voor het primair en voortgezet onderwijs.” In Noord- en Zuid-Holland biedt elke bibliotheek al dBos in het primair onderwijs aan en in Nederland op twee na alle bibliotheken.

Het voorstel van de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is op 26 september in de ministerraad behandeld en aangenomen. Momenteel ligt deze bij de Raad van State, die binnen drie maanden een advies uitbrengt over de nieuwe wet. Ten aanzien van de verankering van de samenwerking tussen de bibliotheek en het onderwijs bij leesbevordering stond in het regeerakkoord: uit onderzoek blijkt dat de programma's zoals 'de Bibliotheek op School' effectief zijn. Op grond daarvan is besloten deze programma's structureel op te nemen in het leesbevorderingsbeleid voor scholen en bibliotheken. De specifieke rol van bibliotheken bij leesbevordering voor de schoolgaande jeugd en de bekostiging daarvan krijgen **bij de aanpassing van de Wsob een wettelijke basis**: 'Als onderdeel van de taak, bedoeld in artikel 8, onderdeel f, bevordert de lokale bibliotheek het lezen bij onderwijsinstellingen als bedoeld in artikel 1 van de Wet register onderwijsdeelnemers in de gemeente, gemeenten of het openbare lichaam waarin zij werkzaam is.' (VOB 28.10.2025)"

“De Bibliotheek op school is een middel. Geen doel op zich.”

KWINK rapport (2023)

Basisniveau

In het KWINKrapport wordt 32x het woord basisniveau genoemd, maar wat is dat dan? In groepjes bespreken de deelnemers de 'basis' en de 'hemel'. Een dringende oproep komt hierbij vanuit de bibliotheken aan de landelijke partijen en de verkenner van OCW is om de bibliotheken te horen en mee te nemen in de gesprekken over voorwaarden, normen en de bepaling van het basisniveau!

“Als we achter die expertise staan, dan kiest een school zeker wel voor ons.”

Deelnemer project

Lokale verhalen

In Bibliotheek Zoetermeer heeft trainee Thijs onderzocht hoe ze de leraar als leesbevorderaar meer kunnen aanspreken met een tas voor leerkrachten van scholen met een achterstandsscore, met daarin een gratis jaarlidmaatschap, een boek geschikt voor hun groep om voor te lezen, de keuze voor 1 boek vakliteratuur én informatie over dBos en waar je terecht kunt.

Bibliotheek Krimpenerwaard heeft de afgelopen jaren flinke opgeschaald rond dBos po. Met behulp van de MBV subsidies zorgden ze ervoor dat nieuwe collega's z.s.m. de opleiding volgen en veel trainingen doen. Uitdagingen zijn o.a. nog: het invullen van digitale vaardigheden, financiering op lange termijn, veranderingen binnen gemeenten, het invullen van vacatures, doorvertaling naar de vestigingen en formalisering.

De Westfriese bibliotheken werken sinds 3 jaar met een duidelijk plan met de focus op EXPERTISE. De helpende volwassene staat centraal. Als je die op de juiste manier begeleid heb je de meeste impact. Effectief leesonderwijs/geletterdheid is het einddoel. Steun van het MT is essentieel om de expertise uit te voeren en duidelijk beleid op school en in de bibliotheek. Er zijn gedegen en diverse collecties op de scholen, samengesteld door een collectioneur + collectionist van lokale boekhandel. Er is gekozen voor leesconsulenten die stevig in hun schoenen staan en al wat bagage hebben.

De trainingen op scholen (literaire ontwikkeling, geletterdheid/laaggeletterdheid, NT2) zijn altijd spannend om te zien wat zij nog kunnen bijdragen en het verschil kunnen maken. De bibliotheek maakt ouders tijdens ouderbijeenkomsten ervan bewust wat zij voor effect hebben op leesplezier. Die rol kun je niet overslaan. Een succesverhaal is daarbij de training van de front-office over rijke voorleesboeken en de inrichting van kasten vol Boekparels.

Reflectie met een schuurspons, schaar, (steek)sleutel & strik

Een greep uit de reacties:

“Het schuurt in de ontwikkeling naar dBos 3.0 – want het team is er nog niet volledig op aangehaakt.”

“Er schuurt nog iets bij de opleidingen (meer de wensen van de bib erin meenemen).”

“Ik knip in onze bescheidenheid!”

“Dode paard-scholen knippen we eruit!”

“We hebben veel te sleutelen aan ons team.”

“We gaan sleutelen aan marcom en positionering.”

“Ik sleutel aan de visie van dBos”

“We sleutelen aan de samenwerking na 3 jaar– hoe nu verder?”

“Ik doe een strik om ons – we hebben samen dit traject gedaan en dat was heel waardevol.”

“Ik doe een strik om onze kwaliteiten en de doorontwikkeling.”

“Ik doe een strik om ons team waar ik super trots op ben.”

“Ik doe een strik om mijn team en hoe hard ze werken.”

En een dikke strik om de bibliotheek zelf!

Vooruitblik afsluiting op 8 december

Op 8 december sluiten we dit project af op grote hoogte: De Euromast in Rotterdam met bijdragen van alle deelnemers in de vorm van live podcast, columns, goeie ronde tafelgesprekken en inspirerende filmpjes. We proosten op de goede afloop en het komend jaar.

**Samen gaan we
ervoor!**